

Kiadja: A MAGYAR FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK egyelőre minden hó közepén.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmív. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Őrizetbevétel; lefoglalás; elkobzás. — Egy és más a takarmányozásról. *Lindmayer Antal.* — Régebbi jogesetek. (Folytatás.) — Kérdések és feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

5576/1920. II—C. szám.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

Több esetben előfordult, hogy a halászatra jogosultnak engedélye nélkül halászó egyénektől (orvhalászoiktól) tettenérésük alkalmával elvelt halakat az alsófokon eljáró hatóságok — hivatkozással a halászlóról szóló 1888. évi XIX. törvénycikk végrehajtása tárgyában 5000/1889. F. M. sz. a. kibocsátott rendelet 35. §-nak utolsó bekezdésére — elárvereztették és a befolyó összeget községi jótékony célokra fordították.

Mint hogy ez az eljárás az érintett esetekben csak az 5000/1889. F. M. sz. rendelet 35. §-ának téves magyarázatán alapulhatott, e szakasz helyes értelmezése és a halászati kihágások eseteiben az elkobzásra nézve követendő eljárás tekintetében — a belügyminiszterrel és az igazságügyminiszterrel egyetértve — a következőket közlöm:

A halászlóról szóló 1888. évi XIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában 5000/1889. F. M. sz. a. kibocsátott rendelet 35. §-ának a tilalmi időszakok alatt fogott, valamint a törvényes méreteknél kisebb halak és rákok elkobzására vonatkozó rendelkezései csak abban az esetben alkalmazandók, ha a halászati kihágással mint tettes vagy részes maga a halászatra jogosult (a tulajdonos, a hasznélvező vagy a hasznélvő) van terhelve; mert a halászlóról szóló 1888. évi XIX. t.-cz. 69. §-a értelmében az elkobzásra nézve halászati kihágások eseteiben is irányadók a büntető törvénykönyveknek általános rendelkezései (1879. évi XL. t.-cz. 12. §, 1878. évi V. t.-cz. 61. §), e rendelkezések alapján pedig csupán a tettesnek vagy részesnek tulajdonában levő halakat vagy rákokat lehet elkobozni, mint hogy még a tiltott időszakban fogott, vagy a törvényes méreteknél kisebb halakat és rákokat sem lehet oly tárgyaknak tekinteni, a melyeknek birtoklása, használása vagy terjesztése általában és feltétlenül tiltva lenne s a melyeknek elkobzását ennélfogva a büntető törvények alapján minden esetben még akkor is el lehetne rendelni, ha nem a tettesnek vagy a részesnek tulajdonai. Ilyen tilalom nemcsak a szóbanlevő s esetleg más módon már nem értékesíthető halaknak és rákoknak elfogyasztását, vagy azoknak tenyésztés céljára átengedését és felhasználását kizárná, hanem ellenkező a törvény céljával is, a mely a szóbanlevő tilalommal a hal- és ráktenyésztés érdekében csupán a halászlást, de nem egyszerűen a tilalomellenesen fogott hal és rák tulajdonbavételét és elsajátítását kívánta meggátolni.

Mint hogy pedig a kifogott halon vagy rákon elsajátítás útján a törvény értelmében csak a halászatra jogosult szerezhethet tulajdont, orvhalászat esetében az orvhalászt elsajátítás alapján nem illetheti meg a kifogott hal vagy rák tulajdona és így az tőle el sem kobozható, hanem azt a hatóság előtt ismeretes halászatra jogosultnak (a tulajdonosnak, hasznélvezőnek, hasznélvőnek) s illetőleg, ha a halászati jog gyakorlására halászati társulat alakult, ennek kell átengedni avégből, hogy elsajátítási jogát az átengedett készlet birtokbavételével érvényesíthesse. Ugyanőt fogja illetni az orvhalászat ellen indított kihágási eljárás során esetleg lefoglalt s értékesített hal és rák eladásából befolyt vételár is.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy mihez tartás végett erről az I-ső és II-od fokú rendőri büntető bíróságot megfelelő módon értesítse.

Budapest, 1920. október 20.

Szabó s. k.

Őrizetbevétel; lefoglalás; elkobzás.

A földművelésügyi miniszter úrnak lapunk hivatalos részében közölt valamennyi vármegyei s városi törvényhatósághoz intézett 5575/1920. II—C. számú körrendelete (I. Budapesti Közlöny 1920. évi 249. sz.-át is) azt a félreértést van hivatva eloszlatni, a mely a halászati kihágási eljárások során az *őrizetbevétel, lefoglalás és elkobzás* körül itt ott észleltetett s a melyre a halászlóról szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott 5000/1889. sz. rendelet 35. §-ának utolsó része adott alkalmat. Ebben a szakaszban van ugyanez szó a kihágással kapcsolatban halak s rákok *elkobzásáról* s arról, hogy az elkobzott halak vagy rákok községi jótékony célokra használhatók fel.

Az elkobzás tekintetében a büntető törvénykönyv (1878. évi V. t.-cz.) 61. §-a a mértékadó. E szakasz szerint:

„Azon tárgyak, melyek büntett vagy vétség által hoztattak létre, úgyszintén azok, melyek a büntett vagy vétség elkövetésére szolgáltak, a mennyiben a tettes vagy részes tulajdonai, elkobzandók; ha pedig azoknak

birtoklása, használása vagy terjesztése különben is tiltva van: akkor is elkobzandók és megsemmisítendőek, ha másnak tulajdonát képezik."

A fentemlített rendelet 35. §-a minden kétséget kizáróan csak a tilalmi időszakok alatt tilalom alá eső, valamint a törvényes méreteknél kisebb halak és rákok *szállítására*, illetőleg *árúba bocsátására* vonatkozik. A ki ilyen halakat vagy rákokat a törvényben előírt községi bizonyítvány nélkül szállít vagy árúba bocsát, attól azok elkobzandók; de az elkobzást csakis a törvény ellenére való *szállítás* vagy *árúba bocsátás* miatt rendeli el e szakasz, magától értetődőnek vévén azt, hogy a halak, rákok szállítója vagy árúba bocsátója azoknak egyébként *jogos tulajdonosa*. Csak ez lehet ugyanis az idézett 1878. évi V. t.-cz. 61. §-a szerint jelen esetben az elkobzás alapja, mert a halnak, ráknak birtoklása, használása vagy terjesztése egyáltalán nincs tiltva.

Az elkobzás maga azonban, a mi alatt mindig az illető tárgynak közzéclra való elvétele értetendő, csak akkor válik ténynyé, ha aziránt a kihágásban eljáró rendőri büntető hatóság határozatban (ítélet, megszüntető végzés) rendelkezett (l. 105,000/1909. B. M. számú rendelet 54. §-át).

A míg azonban ez megtörténhet, addig is biztosítani kell az esetleg elkobzandó tárgyakat. Erre vonatkozik a csendőrség 1157/1900. B. M. és H. M. sz. alatt kiadott szolgálati utasításának 125. §-a:

"A csendőrség a bíróságnak vagy főszolgabírónak felhívása, illetőleg megkeresése nélkül — nem házkutatás (124. §) alkalmával is — csak olyan bűnjeleket vagy a bűncselekménnyel összefüggésben álló tárgyakat vehet, azoknak a hatóság által leendő lefoglalhatása végett, őrizet alá, melyeket vagy a bűncselekmény színhelyén, vagy a terheltnél, illetőleg bűnrészesnél találtak, vagy melyek senkinek sincsenek birtokában vagy birtokában, vagy melyeket mint bűnjeleket vagy nyomravezető tárgyakat mások a csendőrségnek önként átadtak."

E szakasz rendelkezése szerint tehát a csendőrség, mint hatósági nyomozó közeg, minden további felsőbb rendelkezés bevárása nélkül *őrizet alá* veheti nemcsak a bűnjeleket, de a *bűncselekménnyel összefüggésben álló* tárgyakat is. A halászati kihágások eseteiben a terheltnél talált *hal* vagy *rák* mindenestre ilyen tárgy, mert hiszen a bűncselekménnyel a legszorosabb összefüggésben van.

Az őrizet alá vétel azonban még nem jelenti az illető tárgy lefoglalását vagy elkobzását.

A *lefoglalásra* nézve Rbsz. 83. §-a akép rendelkezik, hogy „azokat a tárgyakat, a melyeknek a törvény vagy más jogszabály elkobzását... rendeli, úgyszintén egyéb tárgyakat is, ha a bizonyításhoz szükségesek és megőrzésük másképp nem lenne biztosítva, le kell foglalni...". A 89. § szerint a tárgy lefoglalását az eljáró rendőri bíró végzéssel rendeli el; *tettenkapás* esetében azonban a lefoglalást az eljáró rendőri közegek a rendőri büntető bíró előzetes határozata nélkül is foganatosíthatják.

Ismét a halászati kihágások eseteire térve vissza, nyilvánvaló, hogy a tettenkapás esetén a terheltnél talált halat vagy rákot a csendőrség nemcsak őrizet alá veheti, de *le is foglalhatja*, mert az a *bizonyításhoz* mindenestre szükséges. Elkobzásról egyelőre azonban még mindig nem lehet szó, mert arra nézve, a mint már fentebb jeleztük, a Rüs. 54. §-a szerint határozatban kell rendelkezni. Az elkobzás pedig a Rbsz. fent idézett 83. §-ából kivehetőleg csak a törvény vagy más jogszabály alapján rendelhető el. A halak vagy rákok

elkobzását törvény sehol nem rendeli, csupán csak a halászati törvény végrehajtása tárgyában kiadott 5000/1889. sz. rendelet 35. §-a az ott körülírt kihágás esetében. Halak és rákok *elkobzása* tehát csakis akkor rendelhető el, ha az ebben a szakaszban foglalt kihágásról van szó.

Akár kerül azonban az elkobzásra sor, akár nem, a lefoglalt halak és rákok, mint *hamar megromló* dolgok huzamosabb ideig nem tarthatók s így azokat a Rbsz. 95. §-a alapján rendszerint *azonnal elárverezik*.

Az elárverezéssel tulajdonkép eltűnnek aztán ezek a tárgyak a kihágási eljárás hatásköréből s így a bizonyításnál fel nem használhatók. Éppen ezért a halászati kihágásoknál rendkívül fontos, hogy az elárverezésről felvett jegyzőkönyvben (Rüs. 55. §) pontosan körül legyen írva a halak mennyiségén kívül azok fajtaja és mérete is, tekintettel a halászatról szóló törvény 18. és 20. §-aiban foglalt tilalmakra. E tekintetben, sajnos, igen sok mulasztás történik, a mi aztán a kihágási tényálladék megállapítását teszi nehezzé, vagy egyáltalán lehetetlenné.

Az elárverezett halakért és rákokért befolyt összegről az eljáró rendőri büntető bíróság rendelkezik. Amennyiben az elárverezett tárgyak nem esnek elkobzás alá, a befolyt pénzösszeg kiadandó annak, a kinek az elárverezett halakhoz és rákokhoz jogos igénye van. Erre nézve a Rbsz. 95. §-a intézkedik; ez a szakasz kimondja többek között azt, hogy ha a terheltnél lefoglalt tárgy kétségtelenül a sértett tulajdona... „azt a sértettnek kell visszaadni“. Ez az eset áll fenn mindig akkor, ha orvhalászok úgy jutottak a halhoz vagy rákhoz, hogy a jogosított engedélye nélkül, idegen vízterületen halásztak, mert az ott kifogott halon vagy rákon elsajátítás útján a törvény értelmében csak a halászatra jogosult szerezhethet tulajdont; minden ilyen esetben tehát a kihágási eljárás során lefoglalt hal vagy rák, illetőleg, ha azt el kellett árvereztetni, a befolyt összeg a halászatra jogosultnak adandó ki. Ezt az elvet mondja ki a most kiadott 5576/1920. F. M. sz. rendelet.

Egy és más a takarmányozásról.

Irta: Lindmeyer Antal kir. adjunktus.

A takarmányozás leggyakrabban a háziállatok súlygyarapodását igyekszik minél gazdaságosabban, megfelelő táplálékokkal előmozdítani.

Az állati test növekedése és súlygyarapodása azon alapul, hogy táplálóanyagokat vesz föl és azokat megemésztve átalakítja saját testének élő anyagává. Ámde az állat tápláléka mindenkor csak részben szolgálhat erre a célra, mert a táplálék egy része emészthetetlen anyagokból áll. Az emészthető táplálékrész is csak akkor értékesíthető mint az állati test súlyszaporulata, ha nagyobb mennyiséget vesz fel belőle az állat, mint a mennyi az élet pusztá fenntartására elhasználódik. Mert hiszen az állat mozog, tehát fizikai értelemben mechanikai munkát végez. De még ha nyugalmi helyzetben van is, a lélegzés, vérkeringés, a mirigyek stb. szervek munkája akkor sem szünetel, ez pedig mind energiát fogyaszt, táplálékot, *fűtőanyagot* igényel. Ez az ú. n. *testfenntartó* táplálék (Erhaltungsfutter).

Azzal, hogy a táplálékot fűtőanyagnak neveztük, nem valami jelképes hasonlatot mondottunk; a táplálék *valóban* fűtőanyag az állati szervezetben s az általa termelt hőenergiát épúgy kalóriákban fejezhetjük ki, mint

például a gőzgép üzeméhez szükséges tüzelőanyag értékét is az dönti el, hogy egy kilogrammja elégetés közben hány kalória munkát végezhet, azaz bizonyos mennyiségű víz hőmérsékletét hány C°-kal képes emelni. (1 kalória a munkamennyiség, mely egy liter víz hőmérsékletét egy C°-kal emeli: 0°-ról +1°-ra. Ez a munkamennyiség egyenértékű 424 méterkilogramm mechanikai munkával. Ennek ezredréze az ún. kis- vagy grammkalória, mely egy gramm víznek egy C°-kal való felmelegítésére szükséges hőenergiamennyiséget jelent.)

Egy különbség azonban mégis van: az állati test táplálására csak olyan kémiai összetételű anyagok alkalmasak, melyek megfelelő alakban tartalmaznak az állati test felépítéséhez és fennmaradásához szükséges anyagokat. A gőzgép fűtőanyagának kémiai összetétele természetesen nem ilyen lényeges dolog.

Az állati táplálékoknak először is *szerves vegyületeknek kell lenniök*, tehát vagy növényi, vagy állati eredetű anyagoknak, mert az állatok nem képesek szervesen vegyületeket, ásványi anyagokat szerves vegyületekké átalakítani. (Erre — mint tudjuk — csakis a zöld növények képesek a természetben.) A táplálóanyagok kémiai három nagy csoportba oszthatók. Az első csoport a *szénhidrátok* (pl. keményítő, cukor); a második a *zsírok*, a harmadik a *fehérjék* csoportja (pl. tojásfehérje, a vér fibrinje, a gabona sikerje, a tej kazeinje vagy túrója stb.). Úgy a szénhidrátoknak, mint a zsíroknak és a fehérjéknek is képviselnie kell lenniök. A fehérjék, szénhidrátok és zsírok tehát az a három legfontosabb táplálóanyagcsoport, amely a takarmány értékének megítélésénél figyelembe veendő. Különösen az első csoportba tartozó anyagokat az állati szervezet nem nélkülözheti, mert a fehérjék *nitrogéntartalmú* vegyületek, míg a szénhidrátok és a zsírok *nitrogénmentesek*. Innen érthető, hogy a szénhidrátok és a zsírok bármilyen nagy mennyisége sem szolgálhat a fehérjék helyettesítésére.

A szárazon élő melegvérű haszonállatokat már régi idők óta takarmányozzák, de aránylag csak újabban kezdtek fölismerni a vízben élő halak takarmányozásával, illetőleg azzal, hogy a haltenyésztés hozamát rendszeresen etetés segítségével emeljék. A gyakorlati eredmények, tudjuk, itt is igen szépek, éppen ezért nagyon kívánatos, hogy minden haltenyésztő tisztában legyen a takarmányozás alapelveivel.

Azoknak a szabályoknak a megállapítása, a melyek szerint a takarmányozást végezni kell, hogy az a kívánt cél szempontjából a lehető legeredményesebb, a leggazdaságosabb legyen, nem könnyű dolog, s igen alapos természettudományos vizsgálatokat, kutatásokat kíván.

A takarmányozásnál a takarmányok helyes megválogatásának fontossága már régóta ismeretes; a főtörekvés mindig az volt, hogy minél olcsóbban, minél nagyobb elősúlyszaporulatot idézzünk elő. Ezzel az igyekezettel szemben a takarmányok nem egyformán viselkednek, a mi a takarmányok kémiai összetételének különbözőségében leli magyarázatát.

Vannak takarmányok, a melyek úlnyomó részben *szénhidrátot* (keményítő, cukor, nyersrost) tartalmaznak, kevés fehérje és zsírtartalom mellett; ilyenek sok növényi eredetű takarmány: tengeri, árpa, zab stb.

Másokban viszont sok a *fehérje* és kevés a zsír; ilyenek főleg az állati eredetű takarmányok: húsliszt, vérliszt, halliszt; ezekben a szénhidrát elenyésző csekély. A két csoport között vannak olyanok, a melyek számottevő mennyiségben tartalmazzák a fehérjét és a szénhidrátot is, ilyenek: a bab, borsó, lencse, csillagfürt, rozskorpa, búzakorpa, repcepegőcsa stb.

(Folyt. köv.)

Régebbi jogesetek.

(Folytatás.)

LXI.

A jogosított engedélye nélkül való halászás ténye — tekintet nélkül a sikerre — már magával a halászás cselekményével fejeztetik be. Az, hogy vádlott a varsának a vízből való kivételében meggátoltatott és a varsába futott halakat így el nem vihette, nem kísérlet, hanem befejezett kihágás.

„Sz. I. halászati kihágási ügyében hozott II. fokú fölmentő ítéletet megváltoztatom és vádlottat a halászára jogosított engedélye nélkül, de nem nyereségvágyból üzött halászásért az 1888: XIX. t.-cz. 65. §-ának *a*) pontja alapján 40 K pénzbüntetésre stb. ítélem, egyúttal elrendelem, hogy a panaszos által a vádlottól elvett varsa — ha annak szemnyílásai a törvény 23. § *a*) pontjába megjelölt méretet meg nem ütnék — megsemmisíttessék, ellenkező esetben pedig elkoboztassék.

Indokok: A II.-od fokú ítélet azon az alapon mentette föl a vádlottat, hogy — miután a varsának a tóból leendő kivételére céljából való keresésén éretett tetten s így a szándékolt kihágást végre nem hajthatta — cselekménye csupán az 1879: XL. t.-cz. 26. §-a szerint nem büntethető kísérlet jellegével bírt.

Mint hogy azonban a halászára jogosított engedélye nélkül üzött halászással elkövetett és a törvény 65. §-ának *a*) pontjába ütköző kihágás — melyről a jelen esetben szó van — egészen más alkotó elemmel bír, mint a büntetőtörvénykönyv 333. §-ába ütköző lopás, a mely büntetést csak az ingó dolgoknak más bírlalatából jogtalan eltulajdonítási célzattal való elvétele alkalmával áll elő, míg a halászára jogosított engedélye nélkül való halászás ténye — tekintet nélkül a sikerre — már magával a halászás cselekményével befejeztetik, ennél fogva a panasz tárgyát képező és a hitelt érdemlő terhelő tanuvalomásával bebizonyított cselekménye a vádlottnak azon az alapon, hogy a varsának a vízből való kivételében meggátoltatott és a varsába futott halakat el nem vihette, kísérletnek nem tekinthető, hanem az befejezett kihágást képez: a vádlottat téves alapon fölmentő II.-od fokú ítéletet megváltoztatni és a büntetést kiszabni kellett stb.“ (42.297/1905. F. M. sz.)

LXII.

A hatósági közegek előtt való megfutamodás a kihágás tényálladékát meg nem állapítja.

Hálónak a vízben éjjelre való kivetése magában véve minden további emberi közreműködés nélkül, a tiltott éjjeli halászat fogalmát ki nem meríti.

„Indokok: A följelentés szerint vádlott a nádas szélén lesben álló halász rök előtt hajnali 4—5 óra között deszkahajóban elhaladva, tőlük nem messze a nádasba fordult, hogy ott az általa már előzőleg a vízbe helyezett hálóból a halat kivegye; mikor vádlott az őt követő öröket észrevette, hajójával a nádason keresztültört és a hajót a víz szélén hagyva, elmenekült.

Miután tehát csak az bizonyos, hogy vádlott azon a napon a hajnali órákban a vízen hajózott, továbbá, hogy az örök elől elmenekült és nincs elfogadható bizonyítékkal támogatva az a vád, hogy előzőleg ő tette a hálót a vízbe, ennél fogva vádlott vétkeisége kétségen felül nem áll s így megnyugvással annál kevésbbé volt marasztalható, mert a hatósági közegek előtt való megfutamodás — a mi pedig a vád egyedüli fontos alkat-elemét képezi — a kihágás tényálladékát még meg nem állapítja.“

„A hatóságot figyelmeztetem, hogy a törvény 23. §-ának f) pontja által tiltott éjjeli halászat — a törvény végrehajtása tárgyában 5000/89. sz. a. kibocsátott rendelet 40. §-a szerint — csak emberi közreműködést közvetlenül kívánó fogási módokra értendő, tehát az éjjeli halászat fogalmát jelen esetben a netán bebizonyíthatott cselekmény sem merítette volna ki.“ (Földművelésügyi miniszter, 1904. évi 111.523. sz.)

LXIII.

Halászati kihágási eljárásban is elvként szolgál, hogy a felebbező vádlott javára szolgáló oly körülmény, mely a vádlott társára is fennforog, az utóbbira néve figyelembe veendő, akkor is, ha ő felebbezéssel a maga részéről nem élt.

„A másodfokú ítéletnek V. D.-ra vonatkozó részét, amely nevezettnek az ítélet kézbesítése után csak a 16. napon, tehát elkésve postára tett felebbezése következtében jogerőssé vált, hivatalból felülvizsgálva, megváltoztattam, azon elv alkalmazásával, hogy a felebbező vádlott javára szolgáló körülmény alapján, ha az más vádlottra nézve is fennforog, az ítélet az utóbbi javára is megváltoztatandó, habár felebbezéssel nem élt is.“ (60803/1905. F. M. sz.)

LXIV.

A ki a halászati törvény 62. §. b) pontjába ütköző tilalmak bármelyikét megsérti minősített kihágást követ el és a legsúlyosabb pénzbüntetéssel büntetendő.

„X. V. halászati kihágási ügyében hozott másodfokú ítéletet akként változtatom meg, hogy az idézett törvény 65. §-ának a) és c) pontjaira alapított bűntételeknek hatályon kívül helyezésével panaszlottat az idézett törvényozikk 62. §-ának b) pontjába ütköző kihágásban mondcom ki vétkesnek és ugyanezen szakasz alapján 100 korona, 15 nap és végrehajtás terhe alatt megfizetendő s behajthatatlanság esetén 5 napi saját költségen eltöltendő elzárásra átváltoztatandó pénzbüntetésre ítélem s egyúttal az ítélet kiegészítéseként a panaszlott által használt törvénytelen méretű háló elkobzását és megsemmisítését elrendelem.

Mert ha az, a ki halászatra jogosítva nem lévén, a halászati törvény 62 §-ának b) pontjában meghatározott tilalmak egyikét is megsértette, akkor a tulajdonos engedélye nélkül úzótt halásza ért és az általa elkövetett egyéb tiltott cselekményekért a halászati törvénynek már nem a 64. és 65 §-a, valamint a többi megfelelő büntetőszakasza szerint, hanem csakis az orvhalász által elkövethető, tehát a minősített kihágások esetében egyedül alkalmazható 62. §. b) pontja alapján marasztalendő el a megfelelő, tehát a legsúlyosabb pénzbüntetésben.“ (82.085/1905. F. M. sz.)

LXV.

A ki halászati kihágásnál hamis nevet mond be, nem a kihágási törvény, hanem a halászati törvény 65. §-ának d) pontja alapján büntetendő.

„Alispán úrnak m. évi április hó 20-án 8000/1904. sz. a. hozott és június hó 9-én 3000/1905. sz. a. kelt jelentésével felterjesztett azt a másodfokú ítéletét, melylyel az elsőfokú ítéletet helybenhagyva S. J., Cs. J. R. S., B. T., J. Ö., Sz. V. és B. L. halászejgyel nem bírógy-i lakosokat, a halászatra jogosított engedélye nélkül úzótt halászással elkövetett kihágásért az 1888. évi XIX. t.-cz. 66. §-a és 64. §-nak b) pontja alapján fejenként 10—10, illetve 50—50 korona pénzbüntetésre, az őket neveik bemondására felszólító csendőrség előtt

hamis név bemondása által elkövetett kihágásért pedig az 1979. évi XL. t.-cz. 43. §-a alapján fejenként 30—30 korona pénzbüntetésre ítélt, marasztaltak felebbezése folytán felülbírálat alá vettem és ennek eredményéhez képest azt B. L.-ra vonatkozó részében megsemmisítem, a többi marasztalatra vonatkozó minősítő és ennek következtében megfelelő büntető részében megváltoztatom — még pedig az utóbbi idézett t.-cz. alapján történt minősítést illetőleg a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértőleg — és marasztaltakat a halászatra jogosított engedély és halászejgy nélkül úzótt halászásért az 1888. évi XIX. t.-cz. 64. §-ának b) pontja alapján behajthatatlanság esetén 2 napi elzárással helyettesítendő fejenkénti 30—30 korona, illetőleg a 65. § c) pontja alapján behajthatatlanság esetén 2 napi elzárással helyettesítendő fejenkénti 25—25 korona, hamis név bemondása által elkövetett kihágásért pedig ugyanezen törvény 65. §-ának d) pontja alapján behajthatatlanság esetén 3 napi elzárással helyettesítendő fejenkénti 50—50 korona pénzbüntetésre ítélem.

Indokok: B. L. az iratok tanúsága szerint a kihágás elkövetése idején csak 14 éves lévén, cselekményeért a büntettekről és vétségekről szóló 1878. évi V. t.-cz. 84. §-a*) értelmében felelőssége csak akkor vonható, ha cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással bír, ezt a körülményt tehát a hatóságnak annál is inkább vizsgálat alá és külön döntés tárgyává kellett volna tennie, mert nevezett a tiltott cselekményt marasztaltak társaságában követvén el, a beszámíthatóság kérdését már maga ez a körülmény is kétségesse teszi, marasztaltak kihágását pedig a fentiek szerint kellett minősítenem, mert halászejgy nélkül halászatért a 66. § alapján csak az ítéltető el, a ki a halászásra jogosítva van ugyan, de halászejgye nincs, vagy váltott halászejgyét magával nem hozta, vagy ha nála van is, azt felmutatni nem akarta.**). Hamis név bemondása által elkövetett kihágásokért pedig a marasztaltak azért voltak az 1888. évi XIX. t.-cz. idézett szakasza és nem az 1879. évi XL. t.-cz.-ben foglalt határozmányok alapján büntetendő, mert általános jogelv, hogyha egy esetre két azonos rendelkezést tartalmazó törvényes intézkedés van, nem az általános, hanem a különös határozmányokat tartalmazó törvény intézkedései alkalmazandók. (95.439/1905. F. M. szám és 95.346/1905. F. M. sz.)

LXVI.

Az a körülmény hogy a halászati jogot a főszolgabíró bérlí, az ezen területen halászati kihágást elkövetők ügyében ítélező szolgabíró érdekelttségét meg nem állapítja.

„Marasztaltak által az ítélet érvényessége ellen hozott indokot figyelembe nem vehetem, mert a kifogásolt körülmény, hogy a halászati jogot a főszolgabíró bérlí, a szolgabíró érdekelttségét meg nem állapítja.“ (38.807/1906. F. M. sz.)

LXVII.

Ha az árvízvel elöntött terület birtokosai az élővízzel való összefüggését elvesztett kiöntést a mederbe mesterségesen visszavezetik, a kiöntésben lévő halaknak visszajutását azonban mesterségesen megakadályozzák, a jogosulatlan halászás kihágását nem követik el.

*) Az 1908:XXXVI. t.-cz. (Bn) IV. cikke a Btk.-nek többek között a 84. §-at is hatályon kívül helyezte; most a Bn. 15. 31. §-ában foglalt szabályok érvényesek.

**) A 66. § újabb helyes magyarázatára nézve l. a „Halászat“ 1917. évi 12. számában közölt „Jogset“ c) pontját. Szerk.

„Alispán úrnak m. évi december hó 20-án 7000. sz. a. hozott és a f. évi február hó 10-én 1000. sz. a. kelt jelentésével felterjesztett azt a másodfokú ítéletét, melylyel az elsőfokú ítéletet büntető részében helybenhagyva, B. B. és társai cs... i lakosokat a terhükre rótt s az 1888. évi XIX. t.-cz. 2. §-ába ütköző s a 63. § szerint minősülő kihágás vádja és következményei alól felmentette, a felmerült eljárás költsége megállapítására vonatkozó részében azonban megváltoztatta és az elutasított panaszlót csupán 13 korona 90 fillér eljárási költség megtérítésére kötelezte, panaszló felebbezése folytán felülbírálat alá vettem és ennek eredményéhez képest azt helyes indokainál fogva annál is inkább helyben hagyom, mert bár valószínű, hogy a panaszlottak által bírt területen levő halak nyílt vízből kerültek oda és természetes úton a mederbe vissza nem juthattak, az árvizek kiöntéseiben a halászati jog azokat a birtokosokat illetvén, kiknek területét az árvizek elborítják, kétségen kívül áll, hogy halászjeggyel is bíró panaszlottak a halakat teljes joggal kifoghatták és így arra is jogosítva voltak, hogy a tulajdonukat képező halaknak a csak mesterségesen levezethető vízzel való kijutását meggátolják s így az illetők tehát nem az árvíz természetes visszafolyásának elzárásával szereztek maguknak jogosulatlan hasznót, hanem a területükön visszamaradt vizek hasznát igyekeztek a saját részükre biztosítani. 17.047/1906. F. M. sz.) (Folyt. köv.)

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

7. Halastavakból a nádat és kákát milyen módon lehet legkönnyebben kiirtani?

Tolna.

H. F.

Feleletek.

7. Halastavakból a káros növényzetet, mint a minő a káka és nád is, könnyen egyáltalán nem lehet kiirtani, hanem csak nagyon szívós, kitartó munkával. A legcélravezetőbb módja pedig az irtásnak az, ha a növényzetet a tenyészeti idő alatt, tehát tavasszal és nyáron át, víz alatt kaszáljuk. Őszkor és télen át előzőleg le kell vágni az érett, fás szárazakat. Tavasszal aztán, mihelyt a növényzet ütközni kezd a víz fölé, — tehát már májusban is, — hozzá kell fogni ezeknek a friss hajtásoknak víz alatt való vágásához. A kaszálás történhet csolnokról, tutajokról kézi kaszával vagy kötéllel vontatott csuklós kaszákkal stb. (I. Répássy M.: „Édesvízi halászat“ II. kiadás, 57. l.) aszerint, hogy a helyi viszonyok mellett milyen szerszám a legalkalmasabb. A kaszálást azonban ugyanabban az esztendőben többször is meg kell ismételni, ha a növényzet újra kezd fakadni. Minden újabb kaszálás könnyebb munka már; mert a növényzet szemmel láthatólag ritkul; a víz ugyanis behatol a víz alatt levőgött szár gyökébe s elrothasztja azt. Kellő kitarással végzett víz alatt kaszálás után a következő évben már csak gyéren fog jelentkezni az alkalmatlan növényzet s akkor már könnyen erőt vehetünk rajta. De a kaszálását soha se mulasszunk egy éven se, mert különben csak újra elhatalmasodik.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Felkérjük t. tagjainkat, hivatkozva a f. évi május hó 28-án tartott közgyűlés határozatára (8. pont, 1. Halászat 1920. június 15-én megjelent 13—14. számában), a mely a tagdíj ez évi pótdíját, a rendes és alapító tagokét egyaránt, 24 K-ban állapította meg, szíveskedjenek f. évi tagsági díjaikat (6 K), valamint a közgyűlés által megállapított 24 K évi pótdíjat az egyesület pénztárába (Kuttner Kálmán egyesületi pénztáros, Budapest, Földművelésügyi minisztérium, II. em., 222.) mielőbb befizetni, hogy egyesületünk fizetési kötelezettségeinek fennakadás nélkül eleget tehessen. A pénztáros.

Az Országos Halászati Egyesület október 12-én választmányi ülést tartott báró Inkey Pál elnöke alatt. Jelen voltak: Darány Agoston (Pápa), dr. Dobránszky Béla, Kuttner Kálmán pénztáros, Répássy Miklós, Simonffy Gyula ügyvezető titkár és Zimmer Ferencz választmányi tagok. Távolmaradásukat kimentették: Bokor Pál (Szeged), Goszthony Mihály (Bárdibükk) Korbuly Mihály, Scheiber József, Schwarz Izidor és Végh János másod titkár-jegyző.

1. A titkár jelentését a földművelésügyi miniszterhez a halászati törvény revíziója, vízirendőrség felállítására stb. tárgyában beadandó memorandumról tudomásul veszik.

2. Titkár ismerteti az egyesületnek a vasúti tarifa revíziója iránti felterjesztésére a kereskedelmi minisztériumtól érkezeti 55466/1920. számú leiratát, mely az egyesület kérését elutasítja. A választmány beható vita után elhatározza, hogy a fenti tárgyban új felterjesztést nyújt be a kereskedelmi miniszter úrhoz.

3. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet átiratára a műszaki szótár bizottságba a választmány Répássy Miklós tagtársát jelöli.

4. A győri ítélőtáblának az egyesülethez egy szakértői rendes és póttag kiküldése tárgyában intézett-átíratára a választmány rendes tagul Zimmer Ferenczet, póttagul pedig Córchus Béla és Darány Agoston tagtársakat küldi ki.

5. Répássy Miklós tájékoztatta a választmányt a „Halászat“ című szaklap előállításának költségeiről, mire a választmány egyhangúlag elhatározza, hogy egyetlen szaklapunk fenntartására minden lehető elkövet.

6. Választmány megbízza Répássy Miklós tagtársat, hogy a Halrajzi gyűjtemény elhelyezése tárgyában a Nemzeti Múzeummal tárgyaljon. Ezzel kapcsolatban elhatározta a választmány, hogy a budapesti halászcseh ereklyéinek végleges átvételére vonatkozó tárgyalások fonalát ismét felveszi.

7. A választmány megbízza az elnökséget, hogy az új földművelésügyi miniszter urat az egyesület részéről üdvözzölje.

8. Répássy Miklós indítványára üdvözlöi a választmány a német halászati egyesületet is (Berlin) fennállásának 50 éves jubileuma alkalmából.

A német halászati egyesület ötvenéves jubileuma. A német halászati egyesület (Deutscher Fischereiverein) f. évi szeptember 10-én ünnepelte Berlinben megalakulásának 50 éves évfordulóját. Az ünnepi közgyűlésen megjelent a birodalmi kormány képviselőjében a birodalmi közlelmezési és mezőgazdasági miniszter is és elismerő beszédben méltatta az egyesület közhasznú tevékenységét, biztosítván az egyesületet a kormány állandó érdeklődéséről s arról, hogy a rendelkezésre álló eszközökhöz mérten való támogatására mindig számíthatnak. Az ünnepélyen részt vehetett még az egyesületnek egy olyan tagja is, a ki már az 1870. alapítási évben is a tagok között volt: dr. Wittmack titkos tanácsos; a mostani közgyűlés az egyesület tiszteleti tagjai közé sorozta.

VEGYESEK.

Az idei októbertvégi erős fagy, a minőre nemcsak a bizonyos öreg emberek, de még a hiteles feljegyzésekkel dolgozó meteorológusok is alig emlékeznek, — a hőmérő —10° C. alá süllyedt! —, ugyancsak rájjesztett tógazdáinkra. A lehalasztások a legtöbb helyen ugyanis még folyamatban voltak, itt-ott még hozzá se fogtak; a vizet jégkéreggel bevonó nagy hideg természetesen megakasztotta a munkát. Szerencsére azonban nem tartott soká; az idő megenyhült annyira, hogy a haltermést minden különösebb baj nélkül biztonságba lehetett tölire hozni.

A Velencei-tavon élénk ezidén a halászmunka, mert nemcsak nagy hálóval halásznak, de a nyár óta ismét divatba jött a varsás halászat, — csak hogy javított kiadásban. A Velencei-tó halászságának régi varsája, a mint azt Herman Ottó is leírja (A Magyar Halászat Könyve. I. kötet, 239. l.), egyhagyású, szilárd feszítésű, szárnyak nélkül való varsa volt. A mostani halászok többhagyású varsát készítenek s eleibe szárnyat állítanak, úgy, hogy a szárny egyik vége a varsa szájába, a függőleges átmérő irányában van bekötve s aztán a szárny a varsa előtt, tengelyének irányában, áll kifizítve a másik végén lévő karó segítségével, a melyt a földbe szúrnak. A varsa előtt elvonuló hal, bármelyik irányból jön is, beleütközik az álló szárnyba s a varsa vörcsöke felé terelődik. A Velencei-tó nádas szigeteti között tudvalevőleg nem kis dolog a tó fő halát, a ravasz pontyot kézrekeríteni; a leírt varsákkal, a melyekből körülbelül ezer darab dolgozik már a tavon, azonban igen szép eredményeket érnek el. Csak az az egy hátránnyuk, hogy néha „más“ szedi ki belőlük a halat!

Régi írárok. Tisztelt Szerkesztőség! Talán érdekelni fogja a mai halászokat is, hogy miképp voltak tájékozva 100 esztendővel ezelőtt elődeink a haltenyésztésről. A „Nemzeti Gazda“ című akkori lapban akadtam az alábbiakra:

Az 1814. április 12-iki számában a következők olvashatók:

„*Halkappan (herélt hal)*. Azt kívánja egy nagy halevő, írónk meg, hogy herélték, Tull (egy Anglus), 's a régi Római Szakátsok a' halat? — melyre a' halak rendkívül nagyokká és kövéreké lettek. — Erre azonnal megfelelünk, mihelyt Bétsben a' Halheréltők, valamint a' mi Hazánkban a' Disznóheréltők, elindulnak. — De mig a' lenne, itt van a' —

Potyka- (ponty-) hizlalás módja;

A' mint azt a Hollandusok és Anglusok rendszerént hízlallják. — A' potykákat egy kis hálózatokba, nyers moh közzé úgy rakják, hogy a' hálóból mindenik kikukotszálljon. — Akkor, felakasztják egy pintzében, vagy más hűvös helyre, 's étetik azt tétben áztatott 'semjével. — De erre is, a' mi Hazánkban nem mindenütt van szükség: mert például a' Balatonban, még pedig nevezetesen Keszthelyen, a' hol a' halászat igen szép rendel foy, olyan 36 's 45 fontos potykákat fognak, telenként a' jég alatt, hogy, valamint a' disznónak, a' potykának is jó vastag szalonnája 's hájja van.“

Ismét a 1816. évi kötetében (II. darab, 140—141. lapsz.)

„*A Halastavak meghalásításának könnyű módja*. A halat egyik tóból vagy fojóvízből a' másíkba vinni, sok bajjal, sőt azzal a' veszedelemmel is jár, hogy a' hal megsérül. Biztosabb, legalább az említett szerszámok nélkül lehet a' halas-tavakat meghalásítani, ha a' vízfűvekre tojt, különbözőféle halaknak megtermékenyített tojásait vizsik által a' szaporítandó tóba. — Az ijjen, halikrával megrakodott füveket és plántákat könnyű másúvá vinni; és tsak az az egy különösen szükséges, hogy az ikrát esmerni kell, hogy, tudjuk miféle hallal rakjuk meg a' tavat. Tudják ezt a' tapasztalt Halászok. De termékenyek-é már a' tojások vagy nem, ezt nagyító-üveggel lehet megtudni; mert a' termékeny tojások mindég világosabbak, átlátszóbbak és sárgábbak mint a' terméketlenek.

Igy is lehet vele bánni: — Halváskor előveszek egy nyóstény halat (halnét!) és egy vízzel tele-láda felibe tartván, az abbanvaló és termékenyítésre érett tojások, vagy magokban (-tól), vagy pedig egy gyenge (genge) nyomás által kihullanak. — A kanna is így kell bánni, egy gyenge simogatás által. — Ha osztán a' tojáshoz (az ikrához, a' vízbe) annyi mag (fejér nedv) fojt, hogy a' víz téjszínű vagy fejt; ez elég, tsak a' tóba kell tenni. — Vívás' idején, nem kell a' tóba rutzáat vagy lúdat botsátani; mert az ikrát megesszik, szintúgy mint az apró halat. Ha a' halastó bár legjobb is, még is le kell abból a' vizet egynehány esztendő mulva eresztetni; hogy a' halakat egy kis ellenségetől, de a' melj nekik legártalmasabb, a' (németül úgynevezett) Steckerlingtől vagy Steckelgrimpetől (?) meg lehessen tisztítani. Gyakran, és sok halastót elpusztít ez a' féreg: az ikra neki természeti eledele, 's az apróhal. —

Meghíznak a' halak, ha a' tóba nagy tököket kettévágva hányanak; és hogy leüljenek, az öblít meg kell agyaggal tömni, vagy pedig még jobb, követ kötni hozzá, melljet idővel ki lehet venni.“

Padra István.

A berlini halpiacz. Érdekesek azok a' számok, a' melyeket a' berlini városi hatósági közvetítő az ottani halpiacz áraira vonatkozólag közlétesz. F. évi október hó közepén 50 kilogrammonként a' következő árakat érték el márkában: csuka, élő, 600—750, jegelt, 430—690; süllő, jegelt, 410—800; ponty, élő, 900—1150, jegelt, 660—760; czompó, élő, 970—1230, jegelt, 760—870; harcsa, élő, 500, jegelt 400 stb.

Ami ebben a' jegyzésben nekünk feltűnő, az, hogy a' harcsa a' legolcsóbb, a' süllő körülbelül egy árú a' csukával; mindkettő ol-

csóbb a' pontynál, a' melynél a' czompót jobban fizetik. A' hatósági közvetítő meg is jegyzi, hogy a' pontyon alig lehet túladni s az árak nyomottak bőséges felszállítás mellett. (D. F. Z. 1920, Nr. 42.)

A drágaság azonban ott sem kisebb, mint nálunk. Ha a' márkát csak 5 koronával számítjuk is, akkor is az élő ponty métermázsa (2×50 kg.) — átlag 1000 márkás áránál — a' mi pénzünk szerint, nagyban, 10,000 koronába kerül a' berlini piacon.

Budapesti halpiacz. Utolsó piaci jelentésünk óta a' halpiacz forgalma nem igen változott. A' kereslet most is sokban alatta marad a' régi piaci forgalomnak, bár a' halárak a' béke állapottal ellentétben, olcsóbbak a' húsáraknál. Még föltűnőbb, hogy egyes időszakokban tömegesen piacra kerülő balatoni garda és keszeg, 15 koronás kilónkénti ár mellett (kicsinyben) nem talál fogyasztókra. Már pedig ez az ár olcsóbb sok más élelmiszer áránál, táperejt tekintve pedig nagyobb keresletet érdemelne.

Folyamainkból csak kevés értékesebb árú kerül a' budapesti piacra, az olcsóbb fajták a' fogási helyen találják fogyasztóra. A' folyami halászat nem nyújt sok halat piacunknak, mert sajnos a' legjobb fogási helyek elfoglalt területen fekszenek. Jelenleg a' Tiszáról és Körösökből jött hal, nevezetesen szép harcsa, piacunkra.

A Balatonról meglehetősen mennyiségű halat hoznak, azonban aránytalanul kevés közte a' süllő.

Togazdáink az őszi lehalászattal vannak elfoglalva, melynek befejezését a' korai váratlan fagyok késleltették. A' hozamok felől még nem vagyunk tájékozottak; tekintettel arra, hogy a' halak etetése, kisebb mérvű adagolásoktól eltekintve, ezévbem sem volt keresztlül vihető, normális hozamokra nem számíthatunk.

Míthogy az el nem foglalt területeken örvendtesen szaporodnak togazdaságaink, a' téli tenyésztett hal, nevezetesen ponty-szükségletünk, fedezettnek látszik.

A behozatalról nem sokat várhatunk, mivel valutánk romlása miatt az elfoglalt területek termése a' termelés helyén jobb elhelyezést talál. A' bécsi halárak is jóval magasabbak a' miénknél. Kísérletképpen két halbárkát küldöttek kereskedőnk rakodás végett szerb területre, ezek mikénti érkezésétől függ a' további behozatal lehetősége.

A budapesti halárak nagyban:

Kecsge nagyság szerint	130—150 K
Süllő, nagy	120—130 "
Süllő, közép	80—100 "
Süllő, apró	50—60 "
Ponty, nagy	70—90 "
Ponty, közép	60—70 "
Ponty, apró	40—50 "
Harcsa, vágó	100—110 "
Harcsa, közép	70—80 "
Csuka, élő	50—80 "
Czompó	40—50 "
Kárász	30—35 "
Balatoni keszeg	6—10 " C.

Hivatalos árjegyzés. A' vásárcsarnoki igazgatóság hivatalos árjegyzése különösebb változást e' hónapra vonatkozólag nem tüntet fel. A' halárak ugyan emelkedő irányzatot mutatnak, de a' novemberi rendszerinti pangásnak megfelelően az árváltozások nagyon csekélyek.

Togazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halásmester, BUDAPEST, Rözponi vásárcsarnok. Telefón: József 48—94

A SÁRDI TOGAZDASÁG

Levélczím: Togazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgönczím: Togazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrái és minden egyéb tenyészhalat.

A togazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Togazdasági Intézőség Sárd, (Somogy megye).